

Szerkesztői iroda:
NYIREGYHÁZÁN,
Egyház-utca 170. sz. a.

Kiadó hivatal
Piac-utca, a Komló melletti
házban.

Bérmentetlen levelek el nem fo-
gadtatnak.

TISZAVIDÉK.

Vegyes tartalmu hetilap.

Nyílt tér alatt minden három hasábszoros
garmondor 25 kr. és 30 kr. bélyegdíj.

Előfizetési díj:

Kiadóhivatalban egész évre 5.50
Házhoz vagy postán küldve 6.—
Félévre . . . . . 3.—
Évnyegyedre 1.50

Hirdetések díja : minden 5 ha-
sábszoros petít sor egyszeri igta-
tásánál 5, többszörinél 4, —
bélyegdíj 30 kr.

Előfizethetni Nyiregyházán a kiadóhivatalban és ifj. Csáthy Károly nyiregyházi és debreczeni könyvkereskedéseiben, S.-A.-Uj-
helyben Löwy A. könyvkereskedésében, Bereghszászbán Csauder Mornál, hol egyszersmind hirdetések is felvételnek.

Előfizetési felhívás

TISZAVIDÉK

negyedik évi folyamára.

Egész évre 5 ft. 50 kr.

Félévre 3 " — "

Negyedévre 1 " 50 "

Az 50 kr. nem egész éves előfizetőknél
az utolsó negyedévi díjból fog levonatni, de
csak azok részéről, kik egész évig előfizettek.

Gyűjtőknek 10 előfizető után egy tiszte-
letpéldánnyal szolgálunk.

Az előfizetési pénzeket alólírott szerkesz-
tőséghez kérjük mielőbb küldeni, hogy a nyo-
matandó példányok iránt intézkedhessünk.

Egyszersmind minden a szerkesztőséget
érdeklő leveleket, a mennyiben a kiadóhiva-
taltól függetlenül fog működni, alólírotthoz
kérünk bérmentetlen küldeni.

Midőn lapunk 1870. évi új folyamának
első számát bátorkodunk a „Tiszavidék“ azon
előfizetőinek is megküldeni, a kik még ez ide-
ig e tekintetben nem nyilatkoztak, s az előfi-
zetési pénzeket be nem küldötték : ezt azon
reményben tettük, hogy a vállalatunkat pár-
toló n. é. közönség meg fogván győződni a
felől, miszerint komoly szándékunk lapunkat
oda emelni, hogy az igényeknek megfelelhes-
sen : nem vonandja meg pártolását éppen ak-
kor, midőn haladni akarunk.

Kellő erőről gondoskodva van, s hogy ne

épen meddő szárazságokkal töltjük meg la-
pukat, de a szépnem is némi élvezetet ta-
láljon benne : különös figyelmet fogunk tor-
ditani a „Tárcza“-ra, melybe érdekes olvas-
mányokat fogunk nyújtani.

Tisztelettel kérjük azért eddigi előfizető-
inket, hogy ezen első szám vétele után, mel-
tőztassanak a díjakat beküldeni, vagy lemond-
ás esetében e számot is visszaküldeni.

Tisztelettel

Börkey Imre

kiadó tulajdonos.

Gyöngyösy Sámuel

fel. szerkesztő.

A nőegyletről.

Nyiregyháza, jan. 1. 1870.

△ A nyiregyházi izraelita nőegylet folyó
évi január 19-kén zártkörű jótékonycélu
táncvizsgalmat rendez ; — a meghívókat a bál-
rendező választmány elnöke Glüch D. ur már
szét is küldöze.

Legyen szabad ez eseményt illetőleg
(mert annak tetszik az) némely megjegyzé-
seket kockáztatni.

Városunkban alakult egy nőegylet,
mely mint ilyen, kitűzött nemes céljának
és feladatának még eddig, — köztudomás
szerint — szép sikerrel, elismerést érdemlő
áldozatkésztséggel igyekezett megfelelni.

Czélja a női kebel egyik diszének, a jó-
tékonyság magasztos erényének gyakorlása,
ez által az emberiség szent ügyének védelme
s pártolása.

A jótékonytság erény, így kizár minden

magánérdeket, annak általánosságban kell ki-
terjeszteni mint az igazságnak, — külön-
ben megszűnik erény lenni, ha kutféje érdek
vagy számítás.

A jótékonytság ily értelmezése mellett
nem értjük városunkban még egy másik nő-
egylet létezésének szükségét.

Egész tisztelettel s nem vitázási viszke-
tegből szólunk e tárgyról ; — mert meg va-
gyunk győződve, hogy a helybeli izraelita nő-
egylet alapító tagjai nem szereplési vágyból
kivántak alakítani államot az államban, vagy-
pedig felekezeti célból nemzetiség iránti tek-
intetből.

Kell tehát más kívül eső oknak lenni,
mely e másik nőegylet létezését indokolja.

Ugyde mi lehet az? Erre igen nehéz a fe-
lelet, s őszintén bevalljuk, hogy azt még sejt-
teni sem tudjuk ; — mert a nyiregyházi nő-
egyletben belviszályokról, meghasonlásról,
vagy talán személyes érdekek tulhajtásáról
s telekezetes irányról, mik némileg indokol-
hatnák egy másik egylet alakulását, eddig
nem értesültünk, — arról magántudomásunk
sincsen.

Igy azt kell feltennünk, hogy az ok az
egylet körén kívül esik, és egészben magán-
természetű, — de ha úgy van, akkor semmi
esetre sem indokolja az eljárást, mert a köz-
ügyet sehol és soha sem szabad a magán-
ügynek alárendelni és személyes ügyeket a
közjó megkárosításával a közügy felé emelni.

Egyik esetben úgy mint a másikban
egész tisztelettel reménylünk két nőegylet
szükségét Nyiregyházán ; — mert így lehet

TÁRCZA.

Az újkor költészete az utolsó romantikusokhoz.*)

(Hugó Oehlbermann.)

Hü tanonczai a letűnt napoknak!
Szívetek ah gyászszal van tele?!
Am panaszt emeltek nagy hijában
Az időnek mennydörgő zajában —
Holdragyogta búvmondák fele.
Világtoknak holdkóros arczát a
Gőzmozdony rég sirba dobta im ;
Ott ültök a sinen buslakodva
E szellem haláldőfésein.

A berekkel, hol ábrándozátok
Rég elbánt a gyilkos fejsze él,
Hol szép lelkek álma szállt reátok
Most sima vasrudak ezre áll ott
Uj világnak munkás nesze él. —
Hol bolygátok — a patakcsa mellett
Füstöl a gyár, kalapács konog,
Szolga munkál habtünderi helyett
Szenyt emelnek a varázs habok. — 1)

Az időnek nincsen semmi bája,
Költészetet nem lát szemetek,
Hol keltetek édes-bus danára
Békát bonczol a vegyészlet már ma,
A folyón nincs dicső képzelet. . . .

*) Megkülönböztetendő ez azon romantikus iskolától,
mely honi költészetünkben már Vörösmartytól kezdődik s azóta kö-
vetkezősen fejtetett Arany Jánosig. Ez az előadási modorra vonat-
kozik, tehát ennek a nyelv és alak tárgyai ; míg kezünk alatti tan-
könyvünk egészen a tartalomra vonatkozik és azon költőket osto-
rosan, kik tulajdonságba viszik a regényességet s a meszerít.

1) Csélsz, mint sok helyen korunk realis szellemére.

Sok kétes világu lombos árnyat
Furcsa fényvel hint meg az idő. —
A virágos réten illat árjadt,
Most felette gőz felhője nő. —

Igy panaszkodtok ti és sötétül
Átkozódtok az idő felett.
A mely éled új forrás vizétül
És harsogtat más kürtnek öblébül
Le a földre új lendületet! . . .
Szomorú sors ha idegen házbán
Botján tántorg a megtört öreg ;
Szomorubb ah élni oly világban,
Melynek lelkét meg nem értitek! —

Igen! Más már a világnak képe,
A lét örök törvénye szerint,
A képzelgők méla, renyhe népe,
Mely ugy látszó fény világban éle,
Szélyelűzve semmisülve im!
„Oberon“ 2) végvonaglásá közt van
„Titania“ 3) megelőzte őt! . . .
Eltűnt a hazugság birodalma,
Az igazság országa előtt. —

De azért nem halt meg a költészet,
Mint a hogy ti balgán véltetek!
Csak ó meztét tepte szét enyészet,
S tárgyat szerzett ujat és egészset,
S ezt új sugár ékesíti meg. . . .
Az hibátok, hogy a szellem-élet
Uj alakját meg nem türtetek ;
És hogy a mi belső és mi lényeg
Az alakkal egy elöttetek. —

A költészet él időkön által,
Örök az, mint maga a világ.

2) Heine-nak egy romantikus költeménye.
3) Sainte.

Nem hal ki a titkos lombhomálylyal ;
De megifjult új ruházatával —
Más mezőre, más alapra hág. —
Egy forrás az, mely a szívöléből
Szökellik a végtelenbe fel. —
Egy láng, melynek búból és örömből
Szótt sugár a szívöl szivölével. —

Enyészhet a tárgy, de ujszülöttként
Támad a költészet élete.
Am hogy elhal? Gyöngye higgye önként,
Ki fél nézni a világló ujfénnyt,
Vagy bolond hagymázos képzete. —
„A tér hol van? És hogy van betöltve?“ 4)
A mig álva kérde ezt Apolló
Mig az ember hordja szívbe' főbe' :
A költészet — hidd — nem haldokol.

Tizenkilenc század szentelél fel
Századunk komoly vívmányait! . . .
Száll az eszme villám röppenéssel,
S dalt kíván, mely telve tiszta fényvel.
Vesd el hát kislelkü álmaid! —
Nem bir annyi tárgyat egy idő sem
A zengésre, mint e mostani ;
Am hatalmas elme zengi bölcsen,
Nem kicsinyes lelkek álmai. —

Nagy időknnek büszke homlokára
Mi van írva, meg nem értitek!
Menjetek hát álmódzni sirba!
Nemzedékünk más költőket hiva,
Erős szívű s lánglelkűeket. —
Aludjatok tompa szendergéssel,
Készen vannak a sötét sírok.
Az idő tüzméne tüszögéssel,
Gőzbarnított csapkodó sörénnyel
Robog által majdan rajtatok. —

Lukács Ödön.

4) azaz, míg a világ világ lesz.

aztán csizmadia, lutheranus, magyar, tót, jobb és baloldali nőegylet, a mint a magános jellegű viszonyok alakulnának.

A meghívókon kijelentetik, hogy zártkörű jótékony czélú tánczvigalom rendeztetik. — Jótékony és zártkör! — Mintha kissé aristokratikus nimbussal lenne szükséges a mai világban csalogatni a jótékonyág gyakorlására az igazhívőket. — Zártkör, — mintha bizony szép vagy hasznos dolog lenne valakit a jótékonyág gyakorlásától elzárni.

Szabadelvűség, demokracia, üres szavak talán? Nem alkalmazzuk. Nem vád ez — de hogy tapintatlanság, az bizonyos. — Mind a mellett üdvözljük honfitársainkat, közöttük az elnök Glück D. urat, kik oly nehéz feladott vállaltak el, hogy annyi bájos és kedves nőnek megelégedésére egy tánczvigalmat rendezzenek.

Nyirfalombok.

I.

(Vakmerő neki rontás az újévek. Megfélemlés, mentegőzés, megjamborodás. A nyirfalombok a béke — ma. Hát hónap? Felelet a merész kérdésre. Strena. Jó kívánalmak, jó embertől, jó emberekhez, kik aligha ellen nem mondanak a quacrens quem desoret — embereinek. Mind-egy ... éljen a hazai!)

1870 ...

Megérte ezt az évet is,
Megérte a magyar haza ...

Kérem t. szerkesztő ur! hogy a mi ezután következék, törölje ki kérelhetlenül azzal a kőszívű vörös írónnal, mert különben lovardai Virgilius — Kanovics — Goldberger és minden sipító vén asszonyokra mondom! az a Gelléri Szabó olyan „szabogallért“ metél önből is, és a mi még siralmasabb lenne (legalább nekünk) mi belőlünk is, hogy a hirhedett „váci koszt“ nélkül soha ki nem heverjük. Vagy nem emlékeznek ön Melasra Marengónál? ... bah! mit beszélünk! nem arra, hanem Ludas Matyira, Skorpiora, sőt pláne a „kedves“ Hurbánra, ott a fővárosi esküdtzsek előtt ...

De miért is kellett önnek felkeltenie minket kedves „porfellegvárunk“ édes szunyókálásából, midőn az álom oly ártatlan, kéjelmes és loyális valami, míg ellenben a mozgás, kiválólag pedig a szellemi tér művelése oly tendenciosus, fáradszó és hatalomellenes, hogy a földi gondviselés bölcs emberei aligha nem tisztán philantrop szempontból létesítették ellenében a censurát, a „tudás taksáját“ vulgó lapbelyeget, a római indexet, — a felvilágosodás és közművelődés és gyönyörűsége „mákvirágjait“.

Vagy ha már feltuszkolt is t. szerkesztő ur! álomszuszékságunkból, miért akarná, hogy épen a philiszterek és pharisaeusok ellen lépünk sorompóba? Hiszen az ő nevők „legio“ — és mi egyesgyedül attaqueirozzuk? Övék az ország, a hatalom, és a nyiregyházi nyomda, — nekünk nincs egyebünk igénytelen kalamusunknál. Ők ezer alakot öltenek, most sötét talárban, majd harlequin köntösben, ma szenteskedő „betschwestern“ ájtatos arczával, hólnap ifjú élvezet hölgy csábmosolyával jelennek meg az élet színpadán, — ki bírná őket felismerni, tőlök óvakodni, (kivált a derék Corvin régi német példabeszédeként, né-

melyeknek „minden porcikájától“) holott gőspötyök régen bekötötte a pók, „pápaszemünk“ pedig — hálá az égnek és Ricciardinak! — nincs, s reméljük, nem is lesz soha.

Nem, nem! e térre nem fogunk lépni ... (ha csak jövő számunkban nem). Átengedjük egész resignációval a „magas“ politikát Tallérossy Zebulon bátyánknak, a „tő-fágas“ politikát azon élelmes egyéneknek, kiket a fránya tigrisekből nyájasan törleszkedő cziczákká, s illetőleg kegyesen doromboló vénkandurokká idomított a subventio, bureauchef-ség, vagy valami ékes „ordó“ reménye; a „fal-törő“ politikát a „hét bator férfunak“, és a „nehéz kéz“ politikát Lipofniczki püspöknek ... (így nevezi őt Jankó a borszem, és mi ezennel elismerjük, bevalljuk, sőt attesztáljuk is ez esetből felőle — quibus expedit universis, — hogy ottan ottan a vak kakas is talál gyöngyöt a szemeten.

Igenis uraim és hölgyeim! kezdünk csendes emberek, békeszerető állampolgárok lenni. (Valahára ... güt ... tak tak ... debuissa pridem — dörög felénk a hatalmas quartette a **-i utszából). Köszönet érdemes polgártársak! a buzditó szózatért ... most már, ha eddig ingadoztunk volna is, szilárdul elhatároztuk (legalább mára) a „béke“ politikáját. ... a „Nyirfalombok“ a béke — ma. Es hólnap? Mit? hát nem tudnák kegyetek, hogy „a politika az ex-igentiák tudománya“? ... a hólnapról — mint a német írók szokták mondani — majd alább, az az hólnap beszélünk. „A Nyirfalombok a béke“ — ma, az új év reggelén. Meghajtjuk magunkat a tisztelt közönség előtt, s kiosztjuk egész ünnepelességgel — mint megannyi ujévi aján-déket — jó kívánalmainkat.

Kívánjuk a jelen és jövő magyar minisztereknek, hogy ha XIV. Lajos azt mondta: „az állam én vagyok“ — mondhassák ők jogosan, s az egész nemzet által megjel-nezve; a szabadság, haladás, demokracia, közművelődés mi vagyunk ...

Kívánunk a honatyáknak higgadtabb vérmérséket és komoly méltóságot a tanácskozmányban, mindenek felett pedig a „ne ki, de mit“ — elv folytonos figyemben tar-tását ...

Kívánjuk a különböző pártok testvérülését, egybe-olvadását, a hazaszeretet szent evangéliomában ...

Kívánunk a közügy lelkes munkásainak erőt, kitar-tást, méltó pályalombot ...

Kívánjuk a gazda közönségnek, hogy legyen gazdag aratása, bő szürete, dus gyümölcs termése, jó vására, becsületes eselédsege ...

Kívánunk a szegény lenézett, elhanyagolt néptani-tóknak — legalább elismerést, és tisztességes „minden-napi kenyeret“ ...

Kívánunk a trafiknak, delegatióknak et caetera graca — a lapbelyeghez hasonló szerencsés kimulást, és soha örökké fel nem támadást.

Kívánunk a leányoknak és fiatal özvegyeknek (öreg egy sincs) universalis, vagyis olyan farsangot, mely mind-egyiknek hozza el a magát, hozza el mosolygó álmolátá-saik böl dog megvalósulását ...

Kívánjuk a házasságképes fiataloknak, (az aggleg-nyek is értsenek belőle) hogy sz. Ágostonként „ne hall-gassák napról napra,“ már tudniillik a családalkotás nagy kötelességének teljesítését; lépjenek mielőbb — mint apá-ink kedélyesen kifejezték — a „becsületes emberek“ so-rába, és egy egy művelt, széplelkű és szerető „feleség“ körébe élvezzék a családélet tündéréndét ...

Kívánunk e lapnak megifjodást, emelkedést, kül- és belterjes gyarapodást, — szerkesztőjének pedig a Garibáldi ezer hősét ... előfizetőiből, és totalis sajtóperhat-lanságot ...

Kívánunk Pista bácsinak kifogyhatlan dohányzac-kót, sziníg tele finom, illatos latakiaival; ... Ba ... bará-tunknak (az ő bugyogójának miatta) sok megkontrázott és elcsipett ultimo pagátot; ... Á ... brudernek „kiterített bettlit“ és „negyvenegyes négyszert“ nagy bőséggel; ... urambátyámnak podagra, katharus és más ilyenfajta mor-

bus mentességet; ... néném asszonyoknak kevesebb zsébes-séget (haj most árvaféjünknek) ... hugomasszonyoméknak az irodalom melegebb felkarolását; ... a fra mómoknak olcsó kávét és czukort; ... a zöld asztaloknak áradozás nélküli szonokokat és erélyes elnököket; ... Nánán bá-csinak kurtább kontókat a székvárosban, és szélesöndet, verőfényt, mikor utazik; ... K. seniornak egy tonna teher rizikót; ... K. juniornak szelid velocipedet vagy a pesti Hans Sachs, Kögel uram „universalis kocsiját“ ... N. bácsinak szerencsés zabvásárt; ... Bakator Ambrus uramöcsémnek a vezetéknevéről száz akót az Érmellék-ről; ... Q. X. Y. atyafiának fejbéli tücskeik végleges napfogyatkozását; ... hitelezőknek pedig jámbor békettü-rést és várakozást az utolsó nyiregyházai vásárig, fenha-gyvatván egyébiránt nagylelkűleg részökre a jog: apellálni „az öreg harangra.“

Kívánjuk a vízáradások által sújtott szerencsétlenek-nek, hogy fájdalom könyveiket törölje le mihamarább a részvét szelid keze, s nyújtson számokra vigaszt, ápo-lást, segítő jóbort a szeretet és testvériség áldott szelleme ...

Kívánjuk Nyiregyházának, hogy a nemes város emel-kedjék mielőbb s minél magasabb fokára az anyagi és szel-lemi virágzásnak, s legyen vezérfáljája e vidéknek a köz-szellemben, közhasznosságban ...

Kívánjuk végre a hazának ... De nemulj el itt profán ujságró, ... hadd szóljanak a választottak, a dicsők, ki-ket a muza büvös csókja gyulasztott szent lelkesedésre ... Hatalmas Isten, népek Istene!

Mely így mint van, már nem sok évet lát,
Teremtsd egészen újra e hazát ...
Hallgas meg engem édes Istenem! (Petőfi)

Isten! adj hazánk felett
Tiszta kéklő szép eget,
Partjain Tiszánk s Dunánknak
Áldva szöllő felleget ...
Önts mézet Tokaj borába,
Buzát alföld ugarába.
Mely ment annyi vérszen át —
Böldogitsd e szép hazát,
Adj erőt nemzetének
Hogy szeresse szép honát,
Mely oly szép
Népe ép,
Nyelve os,
Bájerös, ...
Lengje által e hazát !!! (Gaál) Z. Y.

Helybeli hírek.

— Mult év december 30-kán tartotta meg a „nyir-egyházi ipar és kereskedelmi bank“ közgyűlését, melynek tárgya az alapszabályoknak a miniszterium kívánata szerinti módosítása volt; mely módosítás szerint a szavazati jog aként állapított meg, hogy a részvényesek ezután tizig, minden részvény után egy szavazattal fognak birni, tiznél több szavazattal azonban senki nem bírhat.

Jövő számunkban közleni fogjuk ezen új pénzintézet három havi működésének eredményét.

— Január 19-kén fogja tartani az izraelita nőegylet zártkörű tánczestélyét. — Jó mulatságot és a nemes czé-lra dus jövedelmet kívánunk.

— Elérkezett ismét a közönségre nézve legkellemet-lenebb cselédfogadás ideje, a midőn a háziasszonyok közül azoknak, kik cselédeiket változtatták, saját maguknak kell minden házi teendőket után látni, mert nálunk az a nem na-gyon dicsérendő szokás uralkodik, hogy az egész éven ke-resztül csak a gazdáját és a napot lopó cseléd, az év első napjaiból hármát négyet kényelmesen elheverész különbö-ző ürügyek alatt, s tapasztalásból mondhatjuk, hogy ezen

A „szép viz és környéke.“

Ösmertetés báró Orbán Balázsnak „a székely föld leírása“ című történelmi-, régészeti-, természetrajzi és népmisei 6 kötetes művéből.

(Közli Nyíri Béla.)

„Nincs nép a művelt nemzetek között, mely hazája történelmét megösmerni ne legfőbb feladatának tartaná, s mely annak részint regeszertü, de többnyire biztos alapon nyugvó hagyományaihoz, veleszületett kegyelettel ne ragaszkodnék.“

„S nemzetünk történelme valóban tág teret nyújt a buvárnak: új adatok nyomozására, folytonos ingert nekünk: annak tanulmányozására.“

Midőn tollat fogtam, hogy b. Orbán Balázsnak e sokoldalú ösmertetterjesztőművét, melynek már három kö-tete elhagyta a sajtót, megyékn művelt közönségével rész-ben megismertessem; meggyőződéseim: hogy azzal szolgál-atot teszek, oly munkára híván fel a közfigyelmet; mely testvérhazánk Erdélyország egy részének; a „székely föld-nek“ ily terjedelemben még ki nem dolgozott történelmét, s szerző által ernyedetlen szorgalommal tanulmányozott, ez országgrészről illető: régészeti s természettani tapasztala-tait a legapróbb részletéig előtűnteti.

Ezen mű megítélésére nem tartom bár magam ille-tékesnek, irodalmárok és a sajtó kimondták e felett véle-ményöket, mégis annak kedvező hangzásától indittatva, részint szerzőnek, mint a „Kelet tündér világa“ s „Utazás keleten“ művek írója s fordítójának, a magyar irodalom terén szerzett eddigi érdemeit tekintve, kedves kötelessé-gemül ösmérem azt a legmelegebben ajánlani, s megva-gyok győződve, hogy Zabolch megye művelt közönsége örömmel ragadja meg alkalmat, hogy ezen irodalmi vál-lalatot azt megillető partfogásában részesítse.

Az egész 6 kötetes mű előfizetési ára: 12 frt, előfi-

zethetni azonban reá kötetenként is — 2 frttal — Ráth Mór ösmert kereskedésében, ki a mű izletes kiállításáról gondoskodand.

A Bogáth szorosán áthívólag kacsintgatnak felénk Szent-Domokosnak nagyszerü havasai, a vidéket uraló karczfalvi templom ódon várfalaival oly ingerkedőleg von-za magához a régészt, az Olt szép völgyülete az aestheti-cust, de mielőtt ezek csabításainak engednénk, van még Felcsik terének egy nem kevesebb érdekelt és természeti szépséget felmutató szöglete, mely még mindeddig ismeretlen előttünk. Ez Szép viz vidéke, és az oly sok, de főkép népmisei tekintetben érdekes gyimesi szoros: azért most oda irányozzuk lépteinket.

Utunk oda a Kisasszonymegegyhez tartozó, a Rákos pataka mellett hosszan elnyúló faluk során vezetett át. — Utunkban megtekintettük a vacsárcsi és Sz.-Mihály közti magaslaton levő azon romokat; melyek a rabonbáni Sándor család ős curiájának maradványai, meglátogatók azon helyet, hol 1533-ban a csiki krónikát, ős történelmünk-nek e megbecsülhetlen kincsét összeállították. Ezen krón-ika keletezése így szölli: összeiratott 153 darab, 3 cso-magba kötött, iratból 1533-ban Sándor Menyhárd vára-ban Alszeg földjén, Csik házában (in aede Csik) Vacsárcs és Csikfalva között. — Aláírták nagyobb bizonyosságra And-rás Mátyás, csiki törvényes ember, Veresdeák, Györffi Mátyás, István Gábor. — Mely néhány sort észlelve, abból kitanuljuk, hogy ezen erődített kastélyt használták e kor-ban Csik székegyházaul, mert Csikháza nem jelenthet mást; — továbbá tanuljuk azt, hogy Sz.-Mihálynak most csigafalva nevé alsó részét azon korban Csikfalvának, s a most ilynevű negyedét Sz.-Mihálynak: akkor is Alszegnek nevezték. — Ezen kastélyt, mely mivel várnak mondják, tekintélyes lehetett: miként fentebb elmondók, a tatárok dúlták fel 1694-ben. E végzetes napokban veszett el a csi-ki krónikának eredeti példánya is, ma csak is egy 1695-ben készült másolatának 1796-beli hibás harmad másola-tát birjuk, s azért e porladozó romtöredéket úgy tekint-jük, mint östörténelmünk legbecesebb ereklyéjének, az 1533-beli székes krónikának bus temetőjét. — A fentebbi 1533-ban készült eredeti krónikát másolták le 1695-ben

Csik-Szeredán, Veres Péter és Bors István, Csik-szék hite-tilnökeik ezen 1695-diki másolatnak 1796-ban Farkas János, csik somlyói lelkész által készített harmad másolatából írta le Zabolai ügyvéd és Székely Márton s azt az erdélyi philohistoria társulatnak benyújtván, ez, mig az eredeti vagy legalább az 1695-diki másolat meg nem kerül, kiadását elhalasztá. Ezen a társulatnak benyújtott negyed másolatból adta ki 1818-ban kilényi Székely Mi-hály itélőmester a „NS. Székely nemzet constitúcióji“ czi-mű munkájához csatolva. (276—295. lap). Már most az annyi másolaton átment becses krónika, az eredeti szaka-dozott lapjainak hibás egybeillesztése, a benne előforduló görög szavak hibás értelmezése, és még hibásabb nyom-tatása által keletkezett azon értelemzavar, mely e krónikát sok helyt értelmetlenné, homályossá teszi; de ebből nem következik, hogy az koholmány, mely elméletet jeles tör-ténésünk Szabó Károly (új magy. Muzem 1854-dik évfolyamában kiadott jeles értekezésében, és ugyan e tárgy-ban az Erd. Muzem évkönyvei 2-dik kötetében kiadott bírálatában) érdemelegesen meg is czáfolta, nem, mert az alaki hitelesség nem dönt, a krónikában előforduló számos görög szavakat, melyek a Gyula alatt behozott keresz-tyenség korában Székely földre jött byzanci papok iratai-ból kikerültek, már a krónika szerkesztők (mivel görögül nem tudtak) nem az eredeti görög iratokból, hanem azok-nak latin fordításába beszótt egyes szavak hibás átírásá-ból vették át a krónikába, sőt ezek is a még hibásabb másolatok, s nyomtatás által még inkább elferdítették, s még így is Szabó azoknak nagy részét eredeti értelmükre visszavitte, úgy kimutatta azt is, hogy a harmad másolat-ban az 1695-diki másolatnak szakadozott lapjait nem tudta kellő rendben hozni az 1796-ki másoló; miért gyak-ran lehet egy-egy lapnak vagy töredéknek értelmét a kö-vetkező vagy még hátrább levő lap értelmetlen helyeivel egybeillesztve, összhangzásba hozni stb. Szabó Károly szak-avatott s historiai kritikával készült értekezései azt er-demélyezték, hogy a Székely krónika tekintélye és hiteles-sége oda emelkedett, hogy azt több tekintélyes tudósunk, s azok közt Horváth Mihály legjelesebb történésünk is használja, mi ezen munkának történelmi tekintélyét nem kis mértékben emeli, mintegy sanctionálja.

(Folyt. köv.)

Császári királyi szab. útszavidéki vasut

Menetrende

a m. kir. államvasut Miskolca-Hatvani vonalának megnyitása napjától kezdve további rendelésig.

I. Bécs és Pest között			II. Bécs és Pest között			III. Bécs és Pest között		
óra	perc	naprészt	óra	perc	naprészt	óra	perc	naprészt
Bécs	ind.	8	Bécs	ind.	8	Bécs	ind.	8
Pest	6 30	reg.	Pest	6 30	reggel	Pest	6 30	reggel
Czegléd	9 39	reg.	Czegléd	9 24	reggel	Czegléd	9 33	reggel
Szolnok	10 37	reg.	Szolnok	10 16	délelőtt	Szolnok	10 16	délelőtt
Püsp.-Ladány	1 33	délu.	Püsp.-Ladány	11 29	délu.	Püsp.-Ladány	11 29	délu.
Debrecen	3 5	reg.	Debrecen	1 9	délu.	Debrecen	3 16	reg.
Nyiregyháza	4 35	reg.	Nyiregyháza	2 52	reggel	Nyiregyháza	4 31	reggel
Tokaj	5 31	este	Tokaj	3 5	reg.	Tokaj	5 31	este
Miskolc	7 34	este	Miskolc	5 11	reggel	Miskolc	7 34	este
Kassa	9 56	este	Kassa	6 14	reggel	Kassa	9 56	este

Menetrende

terünk mint hallottuk mára hívja össze a biztortmányt, (kár volt még, elég jókor leendett január 3-án) és mit fog tenni, hogy minden ember annak idejében értesítve legyen? Előlegesen értesítések, mint ez más helyen történt, nem küldettek szét, szöszékből a templomokban egyetlen szó sem intéztetett a néphez; bizonyára nem vagyunk képesek e hanyagság okát érteni! Kételkedünk csak az eredmény felől, s a biztortmány nagyon tapintatos és szorgalmas körültekintésére és eljárására lesz szükség, ha azt akarja, hogy az adatok az igazságot csak megközelítőleg is jöjjenek kezei közé. (Beküldetett.)

Vegyes hírek.

Figyelmeztetjük olvasóinkat a m. é. novemberben Budán megindult és köztetszéssel fogadott „Szinpád” című hetilapra, a mely nemzeti színészetünk, tehát közvetve nemzeti nyelvünk közlönye, érdekes tartalommal bír, megérdemli a pártolást. Előfizetési ára 1870 január 1-től egy évre 6 frt., félévre 3 frt., negyedévre 1 frt. 50 kr. — A kiadóhivatal (Budán, harminczad-utca 668. sz. a.) addig, míg készlete tart, ingyen szolgál új előfizetőink a mult évi számból.

Rómában mint a „Volksfreund” beszéli, — az utcán megtámadták és kirabolták az aleppói püspököt, egy markos síhader ragadta meg s leszakította arany lánczát, mire az aranyóra földre hullt, a megtámadott püspök ezt sem menthette meg, mert kéznél volt még más két gazember is, s mire a püspök magához jött, eltűntek lánczával és órájával.

A concilium alatt a lakások oly méreg drágák Rómában, hogy egy magyar érsek — mint a Presse írja — hat szobáért a harmadik emeleten butor nélkül, 12,000 frankot fizet hat hónapra. A butorokért külön 11,000 frankot. Ilyen meszerü árak a világon talán még sehol sem fordultak elő.

Szerkesztői mondani valók.
L. Ö. urnak Zsurkon. A küldeményt köszönjük, a lapot küldjük. Többet majd levélben.
K. A. urnak Pozsony. Köszönjük a megem. Az ígéret teljesítését mentől előbb várjuk és számí L... P. urnak Buj. Jó lesz az! Jövő szám fogjuk.

A nyiregyházi gabnacsarnokban

jegyzőkönyvileg beigtatott terményárak o. érték

Termény	Decsem	
	leg- alant	leg-
Buza	3.10	4.25
Kétszeres	2.50	2.60
Rozs	2.55	2.55
Arpa serfőzésre	—	—
„ táplálékra	1.75	1.80
Zab	1.50	1.60
Kukoricza	1.95	2.00
Bab	2.25	3.50
Köles	2.20	2.30
Bukhony	2.00	2.00
Mák	12	13
Repeze	6.75	7.00
Lenmag	5.00	5.50
Olaj	24	26
Szesz, magyar itcze	16 1/2	17

Felelős szerkesztő Gyöngyösy Sámuel.

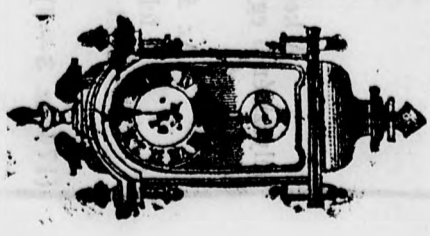
IV. Kassáról Pest és Bécs felé.			V. Aradról Pest és Bécs felé.			VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé.		
óra	perc	naprészt	óra	perc	naprészt	óra	perc	naprészt
Kassa	ind.	5 31	Arad	ind.	12 26	Nagyvárad	ind.	10 20
Miskolc	7 53	reg.	Caaba	2 7	délu.	B.-Ujfalva	11 44	délelőtt
Tokaj	9 37	reg.	Mező-Túr	3 43	reggel	Püsp.-Ladány	12 55	délu.
Nyiregyháza	10 39	reg.	Szolnok	5 1	reggel	Czegléd	5 33	este
Debrecen	12 19	délu.	Czegléd	5 48	este	Pest	6 39	reggel
Püsp.-Ladány	1 57	délu.	Post	8 39	reggel	Bécs	6 14	reggel
Szolnok	4 39	reg.	Bécs	6 14	reggel			
Czegléd	5 33	este						
Pest	6 39	reggel						
Bécs	6 14	reggel						

A vasúthoz csatlakozó postakocsik menetrende:
Nyiregyháza-Beregszász. Indulás Nyiregyháza naponként reggel 7 órakor. — Érkezés Nyiregyháza naponként este 4 óra 50 perccor.
Nyiregyháza-Szatmár-Nagybánya. Indulás naponként este 6 órakor. — Érkezés naponként este 9 óra 45 perccor.
Az igazgatóság.

HIRDETÉSEK.

Alólirott ajánlja magát mű- szoba- cég- és épületfestészete, nemkülönben e szakmába vá-
gó, de különösen tökéletesített fautánzásra (Fladerezés) melyeket a legutolsó izlés és divat szerint
Steinius A. V. Nyiregyháza.

Kitűnő minőségű olcsó órák!
KOHN IGNÁCZ
dusán felszerelt, az évek során jeles hirre kapott
óra raktár
Pest, kigyó-utca 6. szám, nagy választékot ajánl mindennemű jól beigazított órákból **3 évi kezesség mellett** árjegyék szerint. — Minden óra a pesti kir. fényelő hivatal részéről ellenőrzési jeggyel van ellátva. A nálam vásárolt órák a legpontosabban vannak igazítva, úgy hogy akár függő, akár fekvő helyzetben vannak az pontoskukra nézve semmi befolyást sem gyakorol. — Egy általam irt könyvet fognak igen tisztelt veivim ingyen kapni, melyben közölve vannak az órák minél többi pontosságát eszközölő óvó rendszabályok.

Geni zseborák:

Ezüst henger órák 4 rubinnal	10-11	Arany horgony arany kópöny	64-69-73-80-94
arany szellő, felszokkó	12-13	arany kópöny 15 rubinnal	59-74
hölgy órák	13-14	hölgy horgony óra 15 rubinnal	42-46
henger órák 8 rubinnal	14-15	hölgy órák kristály üveggel	47-50
dupla fedellel	15-16	remontőrök, valódiak, kengyelűvel fogva	69-79-89-99
horgony órák kristály üveggel 4-8 r.	15-16	felhuzandók 15 rubinnal	110-119-128-148-188
horgony órák 15 rubinnal	15-16	dupla fedellel	110-119-128-148-188
dupla fedellel 15 rubinnal	17-20-22	ingóóra, minden 24 óra után felhuzandó	19-21-23
angol horgony órák kristály üveggel	18-20	8-ad napra felhuzandó	30-32
15 rubinnal	22-27	óra és felóra ütessel	47-50
serreg horgony óra dupla fedellel	21-24	óra és negyedóra ütessel	30-32
horgony remontőr, valódi kengyelűvel	27-29	havi megújítást	47-50
fogva felhuzva	34-37	Franczia bronzórák, mindenik hétért hétre	20-25-35
dupla fedellel 15 rubinnal	30-32	felhuzandó	40, 60, 80,
Arany hengerórák 3 próbás	30-32	minden két hetben felhuzandó	120, 180, 200
arany 8 rubinnal	34-36	Ébresztő 5 frt., órástól	7-10
arany kópöny 8 rubinnal	34-36		
hölgy órák 4-8 rubinnal	24-27		
hölgy órák arany kópönyvel, 8 rubinnal	31-37		
hölgy órák, gyemantál kirakva	54-56		
finomabb arany kópöny	32-35		
horgony, dupla fedel 15 rubinnal	44-49		
15 rubinnal	44-49		
horgony óra kristály üveggel	3-80 4-50 6-7-7-10		

**Nagy raktár mindennemű 18 pró-
bas ezüst lánczokból.**
Kurtia láncz 3-80 4-50 6-7-7-10
Ugyanaz hossza 10, 12, 14, 16, 18-20

Vidéki megrendelések előre küldött ár vagy utánvét mellett legpontosabban és gyors-
sabbban teljesítenek és mi tetszésre nem bírtunk, kicseréltük.

Órák, arany és ezüst, a legmagasabb árákon eszerében vétetnek.

Mindennemű igazgatások általam felialt gépek és szerszámok segítségével a legújabb gyakorlati genli mód szerint készítenek — és igen olcsón számíttatnak.

Pályakoszoruzott a párisi kiállitáson. A munkis osztály javára. Munkásóra (Montre Proteaire) kules nélkül felhuzható, igen tarbsan készíve, két különböz-
ző fajban 12 és 15 frijával, egyedüli raktár Magyarországon és kapcsolt részei számára nálam.

Vagyok bátor megjegyzeni, hogy 3 év óta Pesten fenálló óráraktáram már a legszebb elismerésnek örvend e rövid idő alatt a mit a számos és mindig növekvő megrendelések bizonyítanak. Mint eddig, úgy ezután is igyekezni fogok eszközölni, s csak pontosan járó és lehetileg legjobban javított órákat fogok üz-
letemből kibocsátani.
Ézért szives részvéért esd, tisztelettel

Kohn Ignác,
óráművész.

REICH B.

diszmné, norinbergi, fűszer és gyarmatárak üzlete

Nyiregyházán

biszárló ajánlja

valódi amerikai varrógépek

bizományi raktárt — gyári ár mellett, kész pénzért, és részletfizetésekre is — nemkülönböztetve valóban hamisítatlan **francia pezsőt** (Champagner) ugy szintén a farsangi időnyire igen finom kéztük, legyezők, virágokortartók, cipők, piperecikkek és illatszerek raktárát pontos és gyors kiszolgálattal legújtanosabb áron. —

2. (1—3)

Van szerencseje alóliroltnak a n.é. közönségnek ezennel tudomására juttatni, miszerint üzletem mely már régebb idő óta áll Nyiregyházán (Pazonyi utca 787. sz.) újabb idő óta megnagyobbított és minden e szakmába vágó árucikkkel gazdagon fölszereltetett, nem mulaszthatom el hogy, a n. é. közönség figyelmét föl ne hívjam; — vagyok is egyszersmind bátor tudatni:

Tűz és betörés ellen mentes

S Z E K R É T Y E K

mely nem csak nagyvárosban de vidékünkön is elkerülhetetlen szükségessé kellekké vált minden oly **gazdasági és kereskedelmi** üzletben, hol nem egyedül az állampapírok, de egyéb értékes jegyek és könyvek **a tűz és betörés ellen mentes szekrényeket** megkívánják, nála különféle alakban gyári áron kapható.

Továbbá egy vidéken mint helyben a farsangi időnyen **mulató termék** gazdag földszítése és padozat fényezetése alóliroltnál gyorsan és pontosan mérskelt árárt eszközöltetik. —

Varga J.-nő és fia,
Nyiregyházán.

3. (1—3)

Arverési hirdetés.

Szabolcsmegye telekkönyvi hatósága részéről közhírré tételik, miként Csernyik Mihály-nénak, Csernyik József és Csernyik Mihály nyiregyházi lakosok elleni végrehajtási ügyében többtől végrehajtás alá vont következő ingatlan, és pedig a nyiregyházi 2377. és 2378. sz. telekkönyvekben látható s egyenként 600—600 frtra becsült javak a jövő 1870. évi január hó 12-ik napján, mint első, és szükség esetében 1870. febr. 12-ik napján, d. e. 10 órakor Nyiregyházán tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Arverési feltételek következők:

1-szor. Bántapénz fejében 10 % . 60—60 frt teendő le.

2-szor. A vételár három részletben, és pedig az első részlet a leutés alkalmával, a második részlet 2 hó, s végre az utolsó részlet 4 hó alatt lesz esedékes 6% kamatával lefizetendő.

Vevő: a birtoknak azonnal használatába lép, a telekkönyvi átírás azonban csak a vételár teljes lefizetésével eszközölhető.

A jelzálogos hitelezők ezennel felszólítatnak, miként a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett e hatóság székhelyén megbízottal rendeljenek, s azok nevét és la-

kásat az eladásig jelentsek be, ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok által fog képviseltetni; s végre

egyidejűleg felhivatnak mindazok is, kik a végrehajtás alatt álló ingatlanok iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogokat érvényesíteni vélnék, igénykereseteiket a hirdetés közzétételének utolsó napjától számítandó nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az ingóságokra nézve az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, nyújták be.

Szabolcsmegye tszéke telekkönyvi osztályának 1869. oct. 30. N.-Kállóban tartott üléséből: Uray Tamás m. k. Erdőhegyi Barna m. k. tszéki kiadó.

(3—3)

Bálint Mihálynál

füstölt hús, friss foghagymás és citromos kolbász, paprikás és füstölt szalonna, disznósajt kicsinyben és nagyban kapható.

Káposztatér Fábán Dániel urnál.

(3—3)

Megpróbálva és ajánlva számos orvosi tekintélyek által.

Dr. BÉRINGUIER L.
KORONA-SZESZE

(A kölni vizek legjava) Eredeti üveg 1 ft 25 kr o. é.

Kitünő minőségű — nemcsak mint kellemes illat — és mosdóvíz, hanem mint kitünő segédgyógyszer is, mely az életműszereket élénkíti és erősíti.

BORCHARDT orvos-tudor
NÖVÉNY-SZAPPANA

elismert szer a bőr szépítésére és finomítására, minuciózusan tisztít a szennyeződéstől, valamint sikerrel használható mindennemű **fiúdkórház** — Egy eredeti lepecsételt csomag az ára 42 kr o. é. —

Dr. Béringuier
NÖVÉNY HAJFESTŐ-SZERE

(tokban foglalt kefe és eszésvél együtt 5 ft o. é.)

Tökéletesen czélszerűnek elismert és ártalmatlannak bizonyult, melylyel haját, szakállt és szemöldököt, minden árnyazatu színre tartósan festeni lehet.

Dr. LINDES tanár

Növényi rudas haj-kenőcse

növeli a haj fényét és rugonyosságát, egyszersmind a fejtető szilárdítására is alkalmas. — Egy eredeti db ára 50 kr o. é. —

Kapható Nyiregyházán Reich B. és Pavlovics Imre kereskedéseikben.

Dr. BÉRINGUIER
Növény-gyök hajolaja

hosszabb használatig tartó üvegekben 1 frtal.

a legalkalmasabb növény-alkatrészekből összeállítva, a haj és szakáll épentartására — erősítése és szépítésére, valamint az oly kellemetlen korpa és sömör gátlására.

Dr. SUIN de BOUTEMARD
FOG-PÁSZTÁJA

$\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$ csomagocskákban 70 és 35 kr o. é. a fog és foghús legolesőbb, legkényelmesebb és legbiztosabb épentartási — és tisztító szere, egyszersmind kellemes üdéséget kölcsönöz a szájúregnek.

BALZAMOS OLAJBOGYÓ-SZAPPAN

mely enyhé és egyntal hatályos napi mosdó szer, még a leggyöngédebb bőrű hölgyek és gyermekek számára is legjobban ajánlható. — Egy eredeti csom. ára 50 kr o. é. —

Hartung orvostudor
CHINAHEJ-OLAJA,

mely a legjobb minőségű Chinahej főzet — és balzsamos olajok összetételéből áll, a haj fentartására és szépítésére. Ára 85 kr o. é.

HARTUNG orvostudor
Növény-haj-kenőcse,

mely hatályos tápláló nedvek és növényi anyagok alkatrészeiből áll, a hajnövés élesztésére szolgál. Ára 85 kr o. é. — A fentebbi kitünő tulajdonságuknál fogva elismert cikkek a valódi minőségérti jótállás

Regale haszonbérbeadás.

A kemecei kisebb kir. haszonvételek jövő 1870. év január 19-én d. e. 9 órakor a helyszínen 3 egymásután következő évekre árverés útján a leg-többet ígérőnek haszonbérbe fognak adatni.

Az árverelmi szándékozók kellő bánompánzzel ezennel meghivatnak.

A feltételek addig is alóliroltnál megtekinthetők.

Kelt Kemeccsen 1869. december hó.

Krassnay Péter.

(176. sz. 3—3)